

ความสำคัญของการละเล่นมอญซ่อนผ้าในมิติเพลงไทยสำเนียงมอญ*
THE IMPORTANCE OF MON SON PAH PLAYING IN DIMENSION
OF THAI SONG ON MON

จักกฤษณ์ วัฒนากูล¹

Jakkrit Watthanakool¹

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม¹

Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture¹

Email : jakkrit.w6936@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการละเล่นมอญซ่อนผ้าในจังหวัดสุพรรณบุรีและสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำประกอบการบรรเลง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเลือกพื้นที่ในการทำวิจัย คือ 3 ชุมชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มียังคงอนุรักษ์การละเล่นมอญซ่อนผ้า โดยการศึกษาเอกสารและภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สัมภาษณ์ผู้รู้จำนวน 3 คน ผู้ปฏิบัติจำนวน 10 คน บุคคลทั่วไป จำนวน 10 คน และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ทำนองเพลงที่ผู้เล่นใช้ประกอบคำร้อง มีเพียงตัวโน้ต 3 ตัว คือ เสียง ฟา (ฟ) เสียงซอล (ซ) และเสียง ลา (ล) โดยทำนองที่ผู้เล่นร้องนั้น เป็นทำนองร้องผสมผสานระหว่างการพูดแบบธรรมดากับการท่องบทอาขยาน จากการศึกษาการละเล่นดังกล่าว จึงได้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์และระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้ ช่วงที่ 1 ทำนองเพลงมีลักษณะกระชับในอัตราจังหวะชั้นเดียวจากนั้นถอนแนวเพลงเข้าสู่อัตราจังหวะ 2 ชั้น จำนวน 3 ท่อนโดยใช้หน้าทับพิเศษ ส่วนระบำในช่วงที่ 1 อารมณ์ของเพลงและการแสดงจะเน้นถึงความสนุกสนานตามวิถีชาวบ้านช่วงที่ 2 ใช้สำนวนเพลงมอญบางนางเกรงในช่วงหมดทำนอง สองชั้น ก่อนเข้าสู่อัตราจังหวะชั้นเดียวโดยทำรำเลียนแบบการละเล่นและสื่ออารมณ์ถึงความสุข รื่นเริงและความสนุกสนานของผู้แสดงที่กำลังจะเกิดขึ้นช่วงที่ 3 เป็นการบรรเลงในอัตราจังหวะชั้นเดียวจำนวน 5 ท่อนโดยทำนองของเพลงในแต่ละท่อนจะค่อยๆ เร่งอัตราจังหวะทำให้เกิดความกระชับสลับกันไปจนถึงทำนองท่อนสุดท้ายด้วยการลงแบบไม่ถอนทำนองหรือที่เรียกในภาษานักดนตรีไทยว่าการบรรเลงแบบ “ลงขาด”จากนั้นเป็นลูกจบเพลงด้วยลักษณะนิยมของเพลงมอญทั่วไป ลักษณะทำรำสื่อถึงอารมณ์การผ่อนคลายโดยใช้การแปรแถวในรูปแบบต่างๆ รวมถึงใช้การอวยวะทางร่างกายในส่วนต่างๆ เป็นตัวสื่ออารมณ์และกลวิธีการเรียงท่า การเชื่อมท่าเพื่อให้ได้สัดส่วนในระดับมาตรฐานของการทำรำไปพร้อมๆ กับทำนองเพลงที่สร้างสรรค์

คำสำคัญ : การละเล่นมอญซ่อนผ้า; เพลงไทยสำเนียงมอญ; ระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง

ABSTRACT

The objectives of this research paper were to study the play of hiding a cloth behind one's back (Mon hide cloth) in Suphan Buri province and to create Thai songs with the Mon accent and dance for the performance. This is qualitative research by selecting research areas which are 3 communities in Suphan Buri province that still preserve the traditional Mon's games (hiding a cloth behind one's back) by studying the documents and the field. The research tools were observation form and interview form. The samples used in this research were interviews with 3 knowledgeable people, 10 practitioners, and 10 general people. Research results were presented by the descriptive analysis method.

The results of this study found that the melody used by the player to accompany the lyrics are only 3 notes which are fa (F), sol (G) and la (A). So, the melody that the player sings is combined with simple speaking and narration. Therefore, from the study of such a play, was inspired to create a Mon dance hiding the cloth for the performance. Which is divided into 3 intervals as follows: interval 1) the melody is concise in a single beat rate, then withdraws the music into a 2-layer tempo of 3 parts by using a special overlap as for the dance in interval 1, the mood of the song and performance is focused on having fun in the way of the villagers. Interval 2) uses the expressions of Mon Bang Nang Krang songs during the end of the melody and 2-layers tempo before entering the single beat rate, by dance mimics play and conveys the mood of happiness, joy, and fun of the upcoming performers. Interval 3) is a single beat rate rhythm that plays in 5 parts where the melody of the song in each section gradually accelerates and makes it compact alternating until the last part of the melody with a non-returning tune or known in the language of Thai musicians as playing "Long Khat". After that, the song ends with the popular characteristics of general Mon songs. The dance style conveys a relaxed mood by using various forms of row formation, including using the body gestures in different parts to express emotions and strategizing arrangements also connecting postures to achieve standard proportions of the dance along with the creative melody.

Keywords : Mon Son Pah Playing; Thai song on Mon accent; Mon Son Pah dance ensemble in playing

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติไทย มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละภูมิภาค สะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวิถีชีวิตของชุมชนที่ได้พัฒนาสร้างสรรค์ขึ้นจนกลายเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี และค่านิยมเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรม รวมถึง การละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งถือเป็นประเพณีนิยมที่สะท้อนถึงความเป็นอยู่ของ ผู้คนในชุมชนหรือการละเล่นบางอย่างมีการเลียนแบบจากชีวิตจริงเพื่อให้เกิดความบันเทิงใจ ทั้งยังเป็น การฝึกไหวพริบในการใช้เชาวน์ปัญญา การมีวินัยและเคารพต่อกฎกติกาการร่ายท รวมถึงฝึกความ อุดหนุนความสามัคคีในหมู่คณะ ที่เป็นคุณค่าทางวรรณศิลป์การละเล่นของเด็กไม่ได้มีเพียงแค่ประเทศ ไทยเท่านั้นการเล่นพื้นบ้านของเด็กมีอยู่มากมายเกือบทั่วโลก

ในประเทศจีนการเล่นพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากซึ่งถือกำเนิดมาตั้งแต่สมัย ราชวงศ์ซิงคือ การละเล่นการเตะลูกหินเป็นการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศจีน มักเล่นกันในช่วงฤดูหนาวเพื่อให้ร่างกายได้รับความอบอุ่น รวมถึงการละเล่นที่ให้ความเพลิดเพลินอีก อย่างและมีความประวัติตามความเป็นมาอย่างยาวนานของประเทศจีนคือ การเล่นว่าว ว่าวเป็นที่นิยมเล่น กันในประเทศจีนมีทั้งหมด 3 ประเภทคือว่าวปักกิ่ง ว่าวเทียนจินและว่าวไผ่ฟางซึ่งว่าวทั้งสามประเภท นี้เป็นว่าวที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเทศจีนรวมถึงมีคุณสมบัติลักษณะที่โดดเด่นแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้ เล่นจะนิยมเล่นในรูปแบบลักษณะอย่างไร (ผู้จัดการออนไลน์, 2565) ผู้วิจัยได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า การละเล่นพื้นบ้านของเด็กนั้นมีอยู่เกือบจะทุกที่ไม่เว้นแม้แต่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

การเล่นของเด็กถือเป็นกิจกรรมภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีความหลากหลายตามลักษณะ ภูมิศาสตร์ของแต่ละภาค เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของสังคมในแต่ละภาคซึ่ง อาจขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยมของแต่ละภูมิภาคส่วนใหญ่จะเล่นกัน เป็นกลุ่มดังเช่น บะข่างโหว่เป็นการละเล่นอย่างหนึ่งของเด็กทางภาคเหนือซึ่งสำเนียงท้องถิ่นออกเสียง ว่าบะข่างโหว่ (ลูกข่าง) การละเล่นชนิดนี้เป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่เล่นให้เด็ก ๆ ได้ดูโดยใช้วัสดุ จากธรรมชาติคือไม้ไผ่นำมาเจาะเป็นรูเฉียงเมื่อกระบอกไม้ไผ่หมุนแรงดันลมจะทำให้เกิดเสียง โว โว และตามคติดความเชื่ออีกประการหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือการเล่น ขว้างโหวด เดิมเป็น การเล่นที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรมการหย่าฝนซึ่งตามความเชื่อนั้นชาวบ้านให้เครื่องดนตรีประจำถิ่น ชนิดนี้เป็นตัวส่งสัญญาณให้พญาแถนเทพเจ้าผู้ประทานน้ำฝนให้กับโลกมนุษย์หยุดส่งนาลงมา เพื่อ ชาวนาจะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตต่อมากลายเป็นวิวัฒนาการ การเล่นแบบมีการแข่งขันเพื่อตัดสินผลแพ้ ชนะ รวมถึงการละเล่นชนวัวดินซึ่งเป็นกีฬาชนวัวที่มีมานานถือเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยการละเล่นชนวัวดินนั้นเป็นการละเล่นที่เด็กจำลองเหตุการณ์มาจากกีฬาชนวัว นำดินเหนียวมาปั้นเป็นรูปวัวแล้วนำมาเล่นชนกัน(กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2561) ส่วนการเล่นของ ภาคกลางที่มีอยู่มากมายหลายอย่างนั้น มีความสนุกไม่ได้ด้อยไปกว่าภาคอื่นๆ อีกทั้งยังมีคุณค่าของ การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งเป็นเสน่ห์ทางภาษาอีกรูปแบบหนึ่ง เช่นการเล่นมอญซ่อนผ้า มอญซ่อนผ้าเป็นการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยที่มีมาช้านาน โดยมีผู้เล่นเป็นเด็กชายหรือเด็กหญิงก็ ได้อย่างน้อยสัก 5 คนขึ้นไป และให้ผู้เล่นทุกคนมานั่งล้อมวงแล้วร้องเพลงประกอบการละเล่นดังนี้ “มอญซ่อนผ้าตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ใครเปลือไม่คอยระวัง ตุ๊กตาอยู่ข้างหลังระวังจะถูกตี” หรือ “มอญ

ซ่อนผ้าตุ๊กตาอยู่ข้างหลังไว้ฉันจะตีกันเธอ” และ “มอญซ่อนผ้าตุ๊กตาอยู่ข้างหลังไว้ฉันจะตีกันเธอ” (ชวลิตร ทับทิมทอง, 2564)

การเล่นมอญซ่อนผ้าในจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นไม่ใช่การเล่นของคนมอญเพราะคนมอญนั้นไม่นิยมเล่นตุ๊กตาคาดว่าเป็นการเล่นที่คนไทยคิดขึ้นมาจึงมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้ง 3 ชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีการเล่นมอญซ่อนผ้าในจังหวัดสุพรรณบุรีได้รับการสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลาช้านานนอกจากนี้การเล่นมอญซ่อนผ้านอกจากจะเป็นการเล่นพื้นบ้านที่ช่วยสร้างความสนุกสนานแล้วยังมีส่วนช่วยในเรื่องของกระบวนการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคมเพื่อให้ผู้เล่นที่เป็นเยาวชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นตามกฎกติกาทางสังคม อีกทั้งยังฝึกให้เด็กได้รู้จักกับการร้องเพลงเพื่อให้เข้าจังหวะดนตรีเพื่อเพิ่มศักยภาพทางสุนทรีย อีกทั้งยังได้เคลื่อนไหวอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายให้มีการทำงานอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมกันส่วนในมุมด้านวิชาการการเล่นพื้นบ้านถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและความเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความพัฒนาหลายๆ ด้านและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้พัฒนาต่อไป

จากความสำคัญทำให้ผู้สร้างสรรค์เห็นถึงคุณค่าที่เกิดจากการอนุรักษ์ของการเล่นพื้นบ้านทำให้เกิดแนวคิดในการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำประกอบการบรรเลง เพื่อเป็นการต่อยอดให้เกิดผลงานทางดนตรีไทย ที่นำมาสู่การศึกษา วิเคราะห์ การเล่นที่อยู่คู่กับวิถีของคนไทย ที่มีความสำคัญกับผู้คนโดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนทั้ง 3 ชุมชนของจังหวัดสุพรรณบุรีโดยถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์การประพันธ์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลงให้เกิดเป็นรูปธรรม และนำเสนอในเชิงวิชาการโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานให้เยาวชนผู้สนใจได้ศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการเล่นมอญซ่อนผ้าในจังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.2 เพื่อสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำประกอบการบรรเลง

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงการเล่นมอญซ่อนผ้า ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ส่งถ่ายมรดกภูมิปัญญาการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยที่ชนรุ่นก่อนได้ปลูกฝังให้ชนรุ่นต่อไปได้เรียนรู้ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของบรรพบุรุษให้ดำรงคงอยู่

3.2 ทำให้ทราบถึงการประพันธ์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลงที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาด้านวัฒนธรรมการดนตรีของไทย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ต่อไป ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) การรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์งานการแสดง ระยะที่ 2 ออกแบบการแสดงตามกระบวนการสร้างสรรค์

การละเล่นมอญซ่อนผ้าในมิติเพลงไทยสำเนียงมอญ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ด้านการละเล่นมอญซ่อนผ้า จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ (1) นางสาวสุรีย์ ดาวอุดม ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการ (2) นายชวลิต ทับทิมทอง ข้าราชการบำนาญและกรรมการจัดงาน วัดบางแม่หม้าย (3) นางละมัย วงสุวรรณ ตำแหน่ง แม่บ้านพนักงานทำความสะอาดโรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร 2) กลุ่มเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จำนวน 10 คน บุคคลทั่วไป จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง 2) แบบสังเกต ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบสังเกตไม่มีส่วนร่วม การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นหลักประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้รู้ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์การแสดงโดยการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้สร้างสรรค์จะติดต่อทางโทรศัพท์ไปยังผู้ให้ข้อมูลเพื่อนัดหมายการสัมภาษณ์ เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้ทำการตอบรับแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงเดินทางไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูลตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายถ้าผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนราชการ ผู้วิจัยจะทำหนังสือบันทึกข้อความที่ออกโดยต้นสังกัด คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี เพื่อให้การเก็บข้อมูลทุกครั้งจะได้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เมื่อได้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจัดการทำข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้อาจจากการสัมภาษณ์ การสังเกต มาตรวจสอบ ความถูกต้อง และจัดกลุ่มของข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า(Triangulation Technique) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการละเล่นมอญซ่อนผ้าในจังหวัดสุพรรณบุรี

การศึกษาการละเล่นมอญซ่อนผ้า ผู้สร้างสรรค์พบลักษณะทำนองและคำร้องที่ใช้ประกอบการละเล่นมอญซ่อนผ้าโดยแสดงถึงเอกลักษณ์ของการละเล่นมอญซ่อนผ้ารวมทั้งสิ้น 3 ลักษณะและพบคำร้องในบางลักษณะที่มีความแตกต่างกันเล็กน้อย แต่มีได้ทำให้สาระสำคัญที่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ถึงการละเล่นนั้นหายไป โดยผู้สร้างสรรค์ได้ทำการวิเคราะห์โน้ตตามตารางดังที่แสดงดังนี้

5.1.1 การละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 1 การละเล่นมอญซ่อนผ้าของกลุ่มเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร

ภาพที่ 1 โน้ตเพลงมอญซ่อนผ้า

โดยมีทำนอง การละเล่นของเด็กไทยมีทั้งหมด 2 แบบ คือ การละเล่นแบบไม่มีคำร้องและการละเล่นแบบมีคำร้อง โดยผู้เล่นนั้นจะต้องร้องบทร้องประกอบทำนองเพลงการละเล่นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานตามบทร้องที่ใช้ประกอบจากการวิเคราะห์ตามหลักในทางดนตรี พบว่า ทำนองเพลง

ที่ผู้เล่นใช้ประกอบคำร้อง มีเพียงตัวโน้ต 3 ตัว คือเสียง ฟา (ฟ) เสียงซอล (ซ) และเสียง ลา (ล) โดยทำนองที่ผู้เล่นร้องนั้น เป็นทำนองร้องผสมกับการท่องอาขยาน ซึ่งผู้เล่นแต่ละยุคสมัยสืบทอดต่อกันมาทางมุขปาฐะ จังหวะในการละเล่นมอญซ่อนผ้านี้เป็นจังหวะที่ไม่มีควมล้ำลึกมากจนเกินไป อารมณ์ของการละเล่นมอญซ่อนผ้าแบบที่ 1 แสดงถึงความรู้สึกและอารมณ์ของการกระตือรือร้นในสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ตามหลักจิตวิทยา ทำให้โสตประสาทตื่นตัวและเกิดแรงกระตุ้น จึงทำให้ผู้เล่นนั้นเกิดอารมณ์สนุกสนานไปพร้อมๆ กันจึงทำให้ผู้เล่นเกิดอารมณ์ได้หลากหลาย เช่น อารมณ์สนุกสนาน อารมณ์เร้าใจในการละเล่นเป็นต้นคือลักษณะของการละเล่นมอญซ่อนผ้า โดยมีเนื้อเรื่องของเพลงเป็นเช่นไร ลีลาการแสดงและอารมณ์รวมถึงท่าทางก็จะออกมาในลักษณะที่สอดคล้องกัน แต่ละพื้นที่ศึกษาจะมีคิตลักษณะที่คล้ายๆ กันแต่มีความต่างกันบ้างเล็กน้อยแต่มีได้ทำให้การละเล่นมอญซ่อนผ้านี้เสียความเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง

5.1.2 การละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2 การละเล่นมอญซ่อนผ้าของกลุ่มเด็กนักเรียนโรงเรียนวัดบางแม่หม้ายจากการศึกษาการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2 ผู้วิจัยสามารถแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์โครงสร้างของเพลงที่ใช้ประกอบการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2 ตามองค์ประกอบที่ตั้งไว้ ดังนี้

มอญ ซ่อน ผ้า ตุ ก ตา อยู่ ข้าง หลัง ไป บูน ไป ที ฉันท จะ ตี กัน

5 เธอ กัน ใคร กัน มัน กัน ฉันท ไม่ เกี่ยว กัน เธอ คน เดียว ไม่ เกี่ยว กับ ฉันท

ภาพที่ 2 โน้ตเพลงการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2

ทำนอง ในการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2 ลักษณะของทำนองร้อง พบว่า ทำนองเพลงที่ผู้เล่นใช้ประกอบคำร้อง พบเพียงตัวโน้ต 3 ตัวโน้ต คือ เสียง ฟา (ฟ) เสียงซอล (ซ) และเสียง ลา (ล) มีทำนองคำร้องในลักษณะแบบเดียวกันกับทำนองร้องมอญซ่อนผ้าในแบบที่ 1 ในช่วงแรกของการละเล่นและพบว่ามีเพิ่มทำนองร้องในช่วงท้ายของการละเล่น เพื่อเพิ่มระยะเวลาในการที่ผู้เล่นจะดำเนินทำนองเพลงเพื่อให้เกิดความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น หรืออาจเป็นการเพิ่มระยะเวลาให้ผู้ถือผ้าเดินวนรอบวงกลมมีเวลาที่ติดสินใจในการเลือกวางผ้าไว้ที่หลังผู้เล่นคนใดคนหนึ่งในช่วงในการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 2 พบว่า มีการเร่งความเร็วในช่วงท้ายๆ ของทำนองเพลง เมื่อจบประโยคเพลงแล้วผู้ถือผ้ายังไม่สามารถเลือกผู้ที่ถูกวางผ้าได้ ผู้เล่นทุกคนก็จะเริ่มร้องเพลงใหม่อีกรอบ โดยมีการลดจังหวะจากแนวที่เร็วในตอนท้าย มาเป็นแนวจังหวะที่ช้าตามเดิม และเพิ่มแนวจังหวะเร็วขึ้นวนแบบนี้ไปจนจบการละเล่น หรือจนกว่าจะมีผู้ที่ถูกเลือกในการวางผ้าไว้ข้างหลังอารมณ์ของการละเล่นมอญซ่อนผ้าจะทำให้ผู้เล่นเกิดอารมณ์คล้ายตามและสนุกสนานไปกับการละเล่น คิตลักษณะ มีรูปแบบที่เด่นชัดในเรื่องของการเพิ่มประโยคคำร้องและจังหวะของเพลงที่เร็วขึ้นในช่วงท้าย ซึ่งแสดงออกมาอย่างโดดเด่นในเรื่องการแสดงลีลาท่าทางของผู้เล่นที่ถูกกระตุ้นทางการได้ยิน ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างรูปแบบโครงสร้างทางกายที่รับรู้ถึงความรู้สึกและโครงสร้างของบทเพลงที่มีจังหวะและทำนอง ทำให้เกิดความ เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของการเล่นมอญซ่อนผ้าในแบบที่ 2

5.1.3 การละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 3 ชุมชนบ้านโพธิ์พระยา ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 3 ผู้วิจัยสามารถแบ่งหัวข้อการวิเคราะห์โครงสร้างของเพลงที่ใช้ประกอบการละเล่นมอญซ่อนผ้า แบบที่ 3 ตามองค์ประกอบที่ตั้งไว้ ดังนี้

ภาพที่ 3 โน้ตเพลงการละเล่นมอญซ่อนผ้าแบบที่ 3

ทำนองในการละเล่นมอญซ่อนผ้าแบบที่ 3 เนื้อร้องบทนี้เป็นเนื้อร้องประกอบทำนองเพลงการละเล่นมอญซ่อนผ้ามีจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานตามแบบการเล่นพื้นบ้านของเด็กชุมชนบ้านโพธิ์พระยา ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีการเล่นสืบทอดกันมา โดยทำนองพื้นฐานจะเริ่มจากทำนองซ้ำ เหมือนการละเล่นมอญซ่อนผ้าในแบบที่ 1 และที่ 2 และพบทำนองช่วงประโยคคำว่า “ใครเผลอไม่คอยระวัง ตักตออยู่ข้างหลัง ระวังจะถูกตี” เป็นทำนองร้องผสมผสานระหว่างการพูดธรรมดากับการท่องบทอาขยาน แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแต่โบราณในด้านการใช้ภาษาและถ่ายทอดมายังเด็กในชุมชนบ้านโพธิ์พระยา ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่สืบทอดมาจนปัจจุบัน จึงหะการละเล่นมอญซ่อนผ้าของของเด็กชุมชนบ้านโพธิ์พระยา ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวะที่เรียบง่าย ร้องดำเนินทำนองแบบซ้ำโดยให้ความสอดคล้องกับการละเล่น จังหวะของเพลงนี้เป็นจังหวะที่ไม่มีความล้าลึกมากจนเกินไป แต่ต้องมีความพร้อมเพียงกันในหมู่ผู้เล่น จึงจะทำให้การละเล่นมอญซ่อนผ้ามีความสนุกสนานอารมณ์ของการละเล่นมอญซ่อนผ้ามีความสนุกสนาน เป็นการสื่ออารมณ์ที่ฟังแล้วทำให้เกิดความเด่นชัดในเรื่องของอารมณ์ที่ระหว่างการร้องและการปรบมือเข้าจังหวะซึ่งมนุษย์นั้นเมื่อได้รับรู้สิ่งที่ปลุกเร้าก็มักจะแสดงความพึงพอใจแสดงให้ถึงอารมณ์ทางความรู้สึกด้านทางจิตใจและส่งผลกระทบออกมาถึงลักษณะทางกายภาพภายนอกที่สื่อออกมาทางพฤติกรรมในการเล่นมอญซ่อนผ้า ทำให้ผู้เล่นเกิดอารมณ์ที่หลากหลาย เช่น การเกิดอารมณ์สนุกสนาน อารมณ์เร้าใจในการเล่น คีตลักษณ์ มีรูปแบบที่โดดเด่นในเรื่องการผสมผสานในการใช้ภาษาที่มีคำร้องผสมบทอาขยาน และมีรูปแบบการร้องที่สืบทอดกันมาอย่างชัดเจน ในเรื่องของ จังหวะ ทำนอง และการใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชุมชนบ้านโพธิ์พระยา ตำบลโพธิ์พระยา อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี และลักษณะเฉพาะของวิธีการร้องทำให้เกิดความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวของการละเล่นมอญซ่อนผ้าในแบบที่

การละเล่นมอญซ่อนผ้ามีประวัติเรื่องราวโดยการถ่ายทอด สืบต่อจากรุ่นสู่รุ่นมายาวนานในแต่ละชุมชนนั้นมีบริบททางสังคมที่แตกต่างกันบ้าง แต่มีได้ทำให้อัตลักษณ์ของการละเล่นมอญซ่อนผ้าที่เป็นการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยเปลี่ยนแปลงไปจากขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมที่สืบทอดกันมา การละเล่นมอญซ่อนผ้าเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคม

ในปัจจุบันมีการเล่นมอญซ่อนผ้าสามารถหาชมได้เฉพาะช่วงเทศกาลสงกรานต์เพื่อเป็นการอนุรักษ์ประเพณีและให้เยาวชนรุ่นหลังได้มีโอกาสรู้จักการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย และเป็นการรักษาคุณค่าและประโยชน์ของการเล่น ช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะความคล่องแคล่ว การสังเกตและเป็นการฝึกไหวพริบที่ดี สร้างความสนุกสนาน และความสามัคคีกลมเกลียวดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำการเล่นมอญซ่อนผ้ามาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนารูปแบบเพลงไทยสำเนียงมอญรวมถึงการแสดงระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลงเพลงมอญซ่อนผ้า เพื่อแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นตามที่ได้ศึกษา ซึ่งเป็นผลผลิตอันเกิดจากความคิดและจินตนาการของผู้วิจัย รวมทั้งได้อนุรักษ์ พื้นฟู สืบสานภูมิปัญญาของบรรพบุรุษอันทรงคุณค่าเพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้ร่วมกันสืบสานต่อไป

5.2 ผลการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง

การสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญชุดเพลงมอญซ่อนผ้า ผู้สร้างสรรค์ได้เก็บข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยที่มีความรู้ความสามารถทั้งในหลักวิชาการและการปฏิบัติ โดยนำการเล่นพื้นบ้านมอญซ่อนผ้าซึ่งเป็นการเล่นแบบมีคำร้อง ผู้เล่นนั้นจะต้องร้องบทร้องประกอบทำนองเพลงในระหว่างการเล่น เพื่อให้เกิดความสนุกสนานตามบทร้อง จึงได้นำการเล่นมอญซ่อนผ้ามาเป็นแนวคิดเพื่อสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญ ตามกระบวนการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญรวมถึงได้เพิ่มการสร้างสรรค์ระบำมอญซ่อนผ้าเพื่อใช้ประกอบการบรรเลงโดยให้งานสร้างสรรค์ครั้งนี้เกิดความสมบูรณ์และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ โดยผู้สร้างสรรค์แบ่งการวิเคราะห์เพลงออกเป็น 3 ช่วงเพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญชุดมอญซ่อนผ้าไว้ดังนี้

5.2.1 การสร้างสรรค์เพลงมอญซ่อนผ้าในช่วงที่ 1 ผู้สร้างสรรค์ได้วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อสะท้อนให้ผู้ฟังได้เห็นถึงความสนุกสนานของการเล่นของเด็กไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมายาวนาน รวมถึงปรารถนาเพื่อให้เพลงที่สร้างสรรค์นี้เป็นประโยชน์ต่อการฝึกทักษะทางด้านดนตรีไทยของนักเรียน นักศึกษาและผู้ที่มีความสนใจ รวมถึงเป็นการรอดทำนองของเพลง และกลเม็ดที่ซ่อนอยู่ซึ่งได้ประดิษฐ์ตามความคิดและจินตนาการ

5.2.2 การสร้างสรรค์เพลงมอญซ่อนผ้าในช่วงที่ 2 ผู้สร้างสรรค์ได้นำแนวคิดของสำนวนเพลงมอญ ชื่อบางนางเกรง ก่อนที่หมดทำนองสองชั้นแล้วโยงทำนองเข้าสู่ชั้นเดียวซึ่งเป็นทำนองในลักษณะทำนองกระซิบ โดยผู้สร้างสรรค์ประดิษฐ์ไว้จำนวน 3 วรรคเพลงแล้วกลับมาสู่ทำนองวรรคแรกอีก 2 รอบเพื่อส่งต่อเข้าสู่ทำนองและอัตราจังหวะชั้นเดียว และจินตนาการถึงการเล่นมอญซ่อนผ้าของเด็กไทยในช่วงที่ 2 โดยแนวคิดการประดิษฐ์ทำนองเพลงมอญซ่อนผ้าโดยเรียบเรียงทำนองเพลงให้เกิดความเหมาะสมและความสอดคล้องกับการเล่นมอญซ่อนผ้าในช่วงที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ทำนอง เพื่อให้ผู้ฟังได้เห็นความแตกต่างของทำนองและจังหวะของเพลงหลังจากหมดทำนองในช่วงนี้จึงจะถอนจังหวะของเพลงเพื่อเข้าสู่ชั้นเดียว

5.2.3 การสร้างสรรค์เพลงมอญซ่อนผ้าในช่วงที่ 3 ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดทิศทางของเพลงในช่วงนี้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ท่อน ในแต่ละท่อนนั้นมีความยาวเท่ากับ 4 จังหวะเท่ากันหมดในทุกๆ ท่อน ในอัตราจังหวะชั้นเดียว ผู้สร้างสรรค์ใช้จินตนาการโดยยึดหลักการเล่นมอญซ่อนผ้า การบรรเลงในช่วงนี้จะไม่ใช้อัตราจังหวะที่มีความรวดเร็วจนเกินไปทั้ง 5 ท่อน เมื่อพิจารณาตามโครงสร้างโดยรวมของเพลงช่วงนี้จะปรากฏทำนองที่เป็นลักษณะต่างๆ ได้หลากหลายรูปแบบทำให้เพลงมีความกระชับมากขึ้นและจบ

ลงอย่างลักษณะทำนองของเพลงมอญต่างๆ ไปโดยทำนองเพลงใน 4 ท่อนแรกจะจบลงที่เสียง (ลา) จากนั้น ท่อนสุดท้ายจะจบลงที่เสียง (มี) และทอดลงด้วยการลงทำยแบบเพลงมอญตามลักษณะนิยม

มอญซอลันต้า (ช่วงที่ 1)

มอญซอลันต้า (ช่วงที่ 2)

มอญซอลันต้า (ช่วงที่ 3)

ภาพที่ 4 โน้ตเพลงสร้างสรรค์ การละเล่นมอญซอลันต้าทั้ง 3 ช่วง

การเรียบเรียงและการสร้างสรรค์เพลงมอญซ่อนผ้า ผู้สร้างสรรค์มีจุดประสงค์เพื่ออนุรักษ์ การละเล่นมอญซ่อนผ้าที่สืบสานกันมาอย่างยาวนานในสังคมไทยและกำลังจะได้รับความนิยมลด น้อยลง รวมถึงได้สร้างสรรค์เพลงมอญที่เกิดจากจินตนาการของการละเล่นมอญซ่อนผ้าซึ่งขยายผลมา เป็นทำนองเพลงมอญ อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและกระบวนการ สร้างสรรค์เพลงมอญรวมทั้งเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนปีพหุศาสตร์มอญที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตร ตามสถาบันการศึกษาไม่มากนักน้อย อันจะได้นำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์ระบำมอญซ่อนผ้า ประกอบการบรรเลงเพลงมอญซ่อนผ้า

5.3 ระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง

ระบำมอญซ่อนผ้าเป็นงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยที่ใช้กระบวนการสร้างสรรค์คล้ายคลึง กับเพลงชุดโบราณคดีของครูมนตรี ตราโมท โดยผู้สร้างสรรค์ได้ขอความอนุเคราะห์และคำแนะนำใน การสร้างสรรค์ระบำมอญซ่อนผ้าจากครูนนทา น้อยนิธิต ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทย วิทยาลัย นาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม และครูอมรรัตน์ กัลป์ยานวัฒน์ วิทยาลัย นาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์สามารถ วิเคราะห์เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการบรรเลงทั้ง 3 ช่วงได้ดังนี้

ช่วงที่ 1 ขึ้นต้นเพลงแบบสนุกสนานและมีความกระชับในทำนองและจังหวะทั้งสองท่อน โดยบรรเลงทั้งหมดสองเที่ยว หลังจากนั้นเมื่อบรรเลงครบทั้งสองเที่ยวแล้วจึงถอนแนวเพลงเข้าสู่ ทำนองสองชั้นทั้ง 3 ท่อน กระบวนท่าในช่วงที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ช่วงหลัก ๆ ช่วงเกริ่นนำหรือช่วงผู้ แสดงเดินออกจากเวทีด้วยทำนองเพลงเร็วด้วยความสนุกสนาน แล้วมาจบด้วยตั้งแถวสลับฟันปลา ตามจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ว่าเด็ก ๆ เดินออกจากบ้านของตนมายังลานกว้างแห่งหนึ่งของ หมู่บ้านด้วยอาการสนุกสนาน จากนั้นจึงชวนกันเล่นมอญซ่อนผ้า เชื่อมโยงไปยังทำนองเพลงสองชั้น ทั้ง 3 ท่อนซึ่งผู้แสดงนั่งในลักษณะเป็นวงกลมและปรบมือเตรียมที่จะร้องเพลงมอญซ่อนผ้าประกอบ เพื่อประกอบการละเล่น

ช่วงที่ 2 ผู้สร้างสรรค์มีวัตถุประสงค์ให้เกิดความกระชับของ ทำนองเพลง โดยประดิษฐ์ สำนวนกลอนที่มีลักษณะเฉพาะและสร้างให้มีลีลาในการใช้มีพริตเพลง โลดโผน เพื่อให้เกิดสำนวน กลอนที่มีคุณลักษณะอันโดดเด่นทั้งหมด 3 วรรค ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกระบวนท่ารำ ซึ่ง เป็นการสร้างสรรค์กระบวนท่ารำตามจินตนาการที่ผู้สร้างสรรค์ได้วางกรอบแนวคิดไว้ การแสดง ในช่วงที่ 2 สามารถสื่ออารมณ์ถึงความสุข รื่นเริง บันเทิงใจ และความสนุกสนานของผู้แสดง ตาม ความเป็นจริงของการละเล่นแล้ว ซึ่งตรงกับในช่วงที่มอญจะรีบเดินเวียนต่อไปเพื่อให้ครบรอบ เมื่อ มอญเวียนมาครบรอบก็หยิบผ้าขึ้นมาสืบคนที่ถูกหึงผ้าคนที่ถูกหึงผ้าต้องวิ่งหนีไปรอบ ๆ จนกว่าจะ เวียนกลับมาถึงที่เดิมของตนได้ ผู้ที่เป็นมอญก็จะยังเล่นเป็นมอญต่อไป เมื่อหมดการแสดงในช่วงนี้แล้ว อารมณ์เพลงจึงจะถอนจังหวะเข้าสู่อัตราจังหวะชั้นเดียวซึ่งเป็นการบรรเลงที่ไม่ใช้ความเร็วมากนัก ทำ ให้ผู้ฟังรู้สึกผ่อนคลายด้วยลักษณะสำนวนกลอน

ช่วงที่ 3 ผู้สร้างสรรค์ได้นำจินตนาการมาผสมผสานหลายๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับทักษะกระบวน ท่ารำ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายของผู้แสดงเพื่อให้เกิดอารมณ์ในการแสดง อย่างพร้อมเพรียงและมี สมานในการแสดง ซึ่งเมื่อการละเล่นดำเนินมาถึงลำดับสุดท้ายอารมณ์ของเพลงที่รู้สึกผ่อนคลายจะส่ง ต่อไปยังผู้แสดง โดยมีการแปรแถวจากวงกลมไปยังกระบวนท่าต่างๆ จากการแสดงจะสะท้อนไปยัง

การละเล่นในชีวิตจริงว่าเมื่อเด็กทุกคนที่เล่นมอญซ่อนผ้าเสร็จสิ้นลงต่างคนจึงแยกย้ายกันกลับบ้านของตน ด้วยอารมณ์ที่เบิกบาน สนุกสนาน และผ่อนคลาย

การสร้างสรรค์ระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลงชุดนี้เป็นอนุรักษ์การละเล่นชนิดนี้ที่กำลังจะได้รับความนิยมน้อยลงเพื่อให้คงอยู่กับวัฒนธรรมของการละเล่นเด็กไทยสืบไป

ภาพที่ 5 ระบำมอญซ่อนผ้า ช่วงที่ 1

ภาพที่ 6 ระบำมอญซ่อนผ้า ช่วงที่ 2

ภาพที่ 7 ระบำมอญซ่อนผ้า ช่วงที่ 3

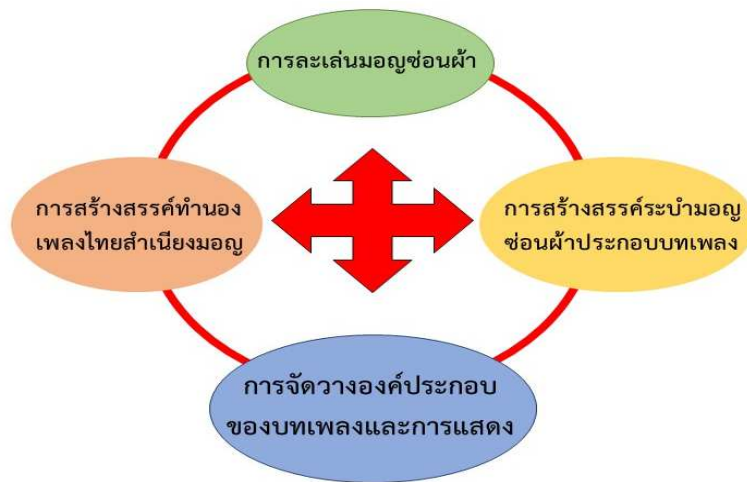
6. อภิปรายผลการวิจัย

งานสร้างสรรค์เรื่อง ความสำคัญของการละเล่นมอญซ่อนผ้าในมิติเพลงไทยสำเนียงมอญ ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการละเล่นพื้นบ้านที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ซึ่งกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม (2561) ได้กำหนดให้การละเล่นพื้นบ้านเป็นสาขาหนึ่งของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของไทย และมีการละเล่นบางอย่างได้ขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไว้ เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญของชาติและส่งเสริมให้เยาวชนในชาติเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน การละเล่นพื้นบ้านโดยเฉพาะ มอญซ่อนผ้าเป็นการละเล่นที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ จึงเกิดการสร้างสรรค์เพลงมอญซ่อนผ้าและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง โดยใช้จินตนาการผ่านการละเล่นมอญซ่อนผ้า โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองทางความคิดแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์เพลงมอญทำให้มีพื้นฐานในการประดิษฐ์ท่วงทำนองเพลงมอญและเลือกใช้สำเนียงภาษาสำนวนกลอนของเพลงที่ทำให้เกิดความเหมาะสมกับการละเล่นและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสรรค์เพลงไทยของ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างสรรค์ศิลป์ของ บัณฑิต สุขภักดิ์ (2562) กล่าวว่า การสร้างสรรค์งานศิลป์ เป็นงานศิลปะที่เกิดขึ้นมาจากความคิดจินตนาการ ปัญญาของมนุษย์ ซึ่งก่อนเกิดกระบวนการเหล่านี้มนุษย์ได้รับรู้ เรียนรู้จากวิถีชนที่รายล้อมด้วยวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตามความเชื่อ ความศรัทธาในทางดนตรีไทยและศิลปะต่างๆ จนกลายเป็นกระบวนการคิด องค์ความรู้สู่ชิ้นงานศิลปะที่จับต้องไม่ได้หลักแห่งทฤษฎีการสร้างสรรค์งานศิลป์ มีหลักคิด 2 ประการคือหลักมิติการสร้างสรรค์และหลักวิพธิลักษณะการสร้างสรรค์หลักแห่งทฤษฎีทั้ง 2 นี้จะนำไปสู่งานสร้างสรรค์ทางศิลปะที่เป็นกระบวนการของกรรมวิธีที่ลำดับความคิดของผู้สร้างสรรค์ และเมื่อได้สัมผัสกับงานศิลปะที่รังสรรค์ขึ้นมาแล้ว ก่อให้เกิดความรู้สึกถึงรสแห่งเสียงที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง หลากหลายอารมณ์หรือเกิดความสะเทือนใจในลีลาของสำนวนเพลงมอญที่สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของท่วงทำนอง สำนวนกลอนแบบต่างๆ ที่ใช้ และกลเม็ดต่างๆ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้นำมาร้อยเรียงผสมผสาน ผ่านผู้บรรเลงทำให้เพลงนั้นมีอรรถรสน่าฟังยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของ จี ศรีนิวาสนัน (2534) ที่ว่า สุนทรียะของมนุษย์ที่ได้รับจากธรรมชาติ จึงคิดสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นเสียงแห่งบทเพลงที่สร้างขึ้นจากฝีมือมนุษย์หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติจึงนำมาปรับเปลี่ยนหรือสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยผนวกกับจินตนาการความคิดสร้างสรรค์แล้วเกิดเป็นผลงานทางศิลปะวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมา ฉะนั้นในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ จำเป็นต้องนำทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในการวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความงาม ในการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำมอญซ่อนผ้าประกอบการบรรเลง เพื่อให้เกิดขึ้นในวัฒนธรรมไทยซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญาการละเล่นพื้นบ้านที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นมา

7. องค์ความรู้ใหม่

งานสร้างสรรค์ เรื่อง ความสำคัญของการละเล่นมอญซ่อนผ้าในมิติเพลงไทยสำเนียงมอญ เป็นการสร้างสรรค์การละเล่นพื้นบ้าน มอญซ่อนผ้า โดยมีแนวคิดในการสร้างสรรค์เพลงไทยสำเนียงมอญและระบำประกอบการบรรเลง เพื่อเป็นการต่อยอดให้เกิดผลงานทางดนตรีไทยกระบวนการสร้างสรรค์ก่อให้เกิดหลักการและวิธีการที่สามารถนำมาพัฒนาการสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีไทยและ

ศิลปะการแสดงได้อย่างมีระบบคือ 1) การหยิบยกเอาการละเล่นมอญชอนผ้า มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านดนตรีและการแสดงประกอบ 2) วิธีในการสร้างสรรค์ทำนองดนตรีซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เพลงไทยสำเนียงมอญมีสุนทรียรสครบถ้วน 3) การสร้างสรรค์ระบำมอญชอนผ้าเพื่อประกอบการบรรเลง บทเพลงไทยสำเนียงมอญที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดองค์ประกอบที่ครบองค์ 4) การจัดวางบทเพลงและการแสดงให้เกิดความกลมกลืน ซึ่งหลักการที่เป็นความรู้ใหม่สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 8 แผนผังสรุปองค์ความรู้ใหม่

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ควรให้หน่วยงานของรัฐมีการสนับสนุน นโยบายการยกระดับการละเล่นท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมท้องถิ่น เพื่อให้การละเล่นมอญชอนผ้าเป็นการละเล่นที่สร้างความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรมีการสนับสนุนให้มีการสร้างบทเพลงไทยหลากหลายสำเนียงเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์บทเพลงไทยเดิมและประพันธ์ให้มีความทันสมัยผสมผสานความเป็นสากลเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการใช้ความคิดในศาสตร์ทางดนตรี

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาทัศนคติความเชื่อที่นำมาสู่การละเล่นไทย และนำไปสู่การสร้างสรรค์เป็นผลงานในศาสตร์ทางด้านศิลปะหลากหลายแขนง

8. บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2561). *การละเล่นเด็กไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระราชูปถัมภ์.

จี ศรีนิवासัน. (2534). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีว่าด้วยความงามและศิลปะ**. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.

ชวลิตร ทับทิมทอง ผู้ให้สัมภาษณ์. 16 มิถุนายน 2564. ณ โรงเรียนวัดบางแม่หม้าย จังหวัดสุพรรณบุรี
บัณฑิต สุขภักดิ์. (2562). **นาฏศิลป์สร้างสรรค์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
เอ็มพันธ์จำกัด.

ผู้จัดการออนไลน์. (2565). **การละเล่นมอญซ่อนผ้า**. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565. จาก <https://mgronline.com/japan/detail/9630000078713>.

ละมัย วงสุวรรณ ผู้ให้สัมภาษณ์. 18 กันยายน 2564. ณ โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
จังหวัดสุพรรณบุรี

สุรีย์ ดาวอุดม ผู้ให้สัมภาษณ์. 3 พฤศจิกายน 2564. ณ โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัด
สุพรรณบุรี